
Co vyplývá z výsledků výzkumu akademických pracovníků

<http://tarantula.ruk.cuni.cz/IFORUM-8113.html>

Co vyplývá z výsledků výzkumu akademických pracovníků

 [Celý text ke stažení ve formátu doc](#)

Miroslav Rendl

Úvod

V září 2009 představil tým vedený J. Fischerem a P. Matějů[1] výsledky výzkumu akademických pracovníků, který probíhal v květnu a červnu 2009. Materiály jsou dostupné na [webu](#) – soubory „Zaverecna_zprava.pdf“ , „Strucny_souhrn_vysledku.pdf“ , „Expertiza_dotazniku.pdf“ a „Prezentace_3.9.09_Vyzkum_AP_TK_FINAL_pps.pps“ .

K metodologii výzkumu lze vznést zásadní námítky – především ty, které přednesl na semináři k výzkumu 21. 10. 2009

P. Pavlík (dostupné jsou mj. také na těchto stránkách www.uzsenatonemohuivat.cz).

Analýza předložená v tomto textu je zaměřena poněkud jinak. Částečně odhlíží od výhrad metodologických a klade si především za cíl zjistit, co skutečně respondenti v dotazníku vypovídali, a vyvodit z toho vlastní závěry.

Výsledky jednotlivých položek jsou převzaty z příloh Závěrečné zprávy Fischera a Matějů. Tabulky prezentují četnosti odpovědí u tzv. „stoupenců reformy“, „odpůrců“ a také celková čísla. Je tomu tak proto, že Fischer a Matějů se často pokoušejí opírat svou argumentaci o rozdíly v odpovědích těch, kteří na otázku, zda vysoké školství potřebuje hlubokou reformu, odpověděli kladně (ty označili jako stoupence reformy), a těch, kteří odpověděli záporně („odpůrců“).

Znění dotazníku je přílohou Závěrečné zprávy Fischera a Matějů (s. 22 – 38, příloha č. 5) a je dostupné na výše uvedených stránkách.

Analýza má naše vlastní členění. Po úvodním Shrnutí nejvýraznějších výsledků následují tyto kapitoly:

Financování škol

Řízení škol - systém, model, pravomoci a odpovědnosti

Spolupráce škol s "praxí",

Vliv vnějšího prostředí a "externích aktérů"

Akreditace

Habilitace, profesury

Hodnocení kvality

Kategorizace škol

Účast studentů

Školné a půjčky

V jednotlivých kapitolách se snažíme shrnout vždy výsledky všech položek, které mají k dané oblasti co říci a v dotazníku přitom netvoří jeden blok, nýbrž jsou různě roztroušeny.[2]

Text uvnitř kapitol je členěn takto:

V první části kapitoly jsou výsledky všech položek relevantních tématu kapitoly a drobné poznámky k nim. Položky jsou probírány v tomto pořadí:

1. ty, u nichž je podle Fischera a Matějů velká shoda mezi "příznivci" a "odpůrci" reformy; dále ty, na kterých je podle autorů poměrně velká shoda atd. - až po velkou neshodu,
2. výsledky položek, které zpráva Matějů a Fischera vůbec nezmiňuje,
3. výsledky dalších položek, které sice autoři uvedli, ale bez potřebného kontextu nebo jinak nekorektně.

Každá položka je číslována ve shodě s dotazníkem. Znění položek vyznačené kurzívou je převzato za zprávy Fischera a Matějů a může se poněkud lišit od přesného znění v dotazníku. (Přesné znění je možno ověřit v dotazníku, který je uveden jako Příloha 5 Fischerovy a Matějů Závěrečné zprávy.)

Druhou částí každé kapitoly jsou závěry, které lze z výsledků vyvodit, a případně komentáře k nim.

V poslední kapitole konfrontujeme hlavní závěry Fischera a Matějů se skutečnými výsledky jejich výzkumu. Ze srovnání je patrná řada hrubých zkreslení, někde pak jsou jejich tvrzení přímo lživá.

Shrnutí: Co skutečně výsledky vypovídají

Toto shrnutí je velmi zjednodušeným popisem nejvýraznějších výsledků analýzy dat. Podrobnější závěry, které lze z výsledků vyvodit, lze nalézt na konci každé kapitoly.

Z hlediska respondentů spočívá jednoznačně nejvýraznější problém českého vysokého školství v oblasti financování a je jím nedostatek prostředků z veřejných zdrojů (souhlasí s tím 92% respondentů). Více než polovina z nich to dokonce

označila za zásadní problém. Naproti tomu nedostatečné financování ze soukromého sektoru považuje za zásadní problém pouze čtvrtina respondentů.

Pokud by se výdaje na vysoké školství zvýšily na úroveň vyspělých zemí, kvalita poskytovaného vzdělání by se výrazně zvýšila (87%).

Problémy **strategického řízení a efektivního hospodaření** nespátřuje většina respondentů primárně na úrovni jednotlivých škol a fakult, ale na centrálních úrovních systému.

Tak dvě třetiny respondentů souhlasí s tím, že jejich vysoká škola má strategickou vizi a je vedena profesionálním a manažerským způsobem, a zároveň se zhruba stejný počet respondentů domnívá, že problémy českého vysokého školství spočívají mj. v nízké úrovni strategického řízení škol, ve špatném hospodaření s prostředky a v nízké efektivitě celého systému. (Fischer a Matějů tyto výsledky považují za nekonzistentní a za hádanku.)

Přestože převažuje názor o nevyhovující podobě současného systému řízení, nepodporují respondenti návrhy na změny v duchu tezí Bílé knihy terciárního vzdělávání. Zejména projevují většinový souhlas se stávajícími pravomocemi akademických senátů a s jejich velmi pozitivní rolí při řízení fakult a VŠ. Naopak s potřebou posílit pravomoci a odpovědnosti správních rad nesouhlasí 44% respondentů a souhlasí jen 29%.

Ačkoli převažuje názor o nedostatečném **vlivu vnějšího prostředí** na vysoké školy, uplatňování tohoto vlivu větším zastoupením „externích aktérů“ ve správních a vědeckých radách s posílenými pravomocemi je spíše odmítáno.

Celkové výsledky také nijak nespátřují pro možnost, že by respondenti větší zastoupení externích aktérů v orgánech škol nějakým způsobem dávali do souvislosti s řešením základních problémů vysokého školství, které leží v oblasti financování.

Výrazněji většinově souhlasí respondenti pouze s možností finanční podpory speciálních programů, které by VŠ realizovala "na objednávku" partnerů a získávala tak finanční prostředky od podniků a institucí.

Většina respondentů nepovažuje současný stav spolupráce s praxí za uspokojivý, avšak důvody vidí především v podmínkách nesrovnatelných s vyspělými zeměmi a v nezájmu praxe o spolupráci.

Ve vztahu k **akreditacím** je jednoznačným výsledkem výrazně většinový nesouhlas s variantou navrhuje zcela upustit od akreditací – s tím nesouhlasí 81% respondentů.

Z několika možností akreditací získala největší podporu varianta *"akreditovat jen studijní programy (obory si řeší fakulta)"*.

V oblasti **habilitací a profesorských řízení** je nejvýraznějším výsledkem převažující názor, že "podmínkou pro získání místa profesora musí být habilitace" (75%).

Mírně převažuje nesouhlas s představou, že profesura by měla být pozicí obsazovanou výběrovým řízením, nikoli titulem udělovaným prezidentem. (Lze navíc předpokládat, že si respondenti většinou nebyli vědomi všech souvislostí a důsledků, které by taková změna přinesla.)

Ve vztahu k problematice **hodnocení kvality** je zajímavým výsledkem, který zpráva Fischera a Matějů nijak nezmiňuje, zjištění, že na naprosté většině fakult a škol existuje vnitřní systém hodnocení kvality výuky.

Přesto lze na základě výsledků usuzovat, že většina respondentů považuje za nevyhovující současný stav, kdy neexistuje vnější systém hodnocení kvality vysokých škol a fakult. V souvislosti s tím by mírná většina respondentů souhlasila s vytvořením jakéhosi nezávislého orgánu pro hodnocení kvality. Naproti tomu s tím, aby takovým orgánem byla Akreditační komise, souhlasí jen 37% respondentů a třetina je proti.

Většina respondentů také vyslovuje souhlas s ideou kategorizace škol z hlediska cílů a poslání.

Za významné pro diskuse o podobě autonomie a vysokých škol a o úloze samosprávných orgánů je třeba považovat výsledky vztahující se k otázkám **účasti studentů na řízení**. Většina akademických pracovníků, kteří se výzkumu zúčastnili, souhlasí s omezením účasti studentů na řízení fakult a škol. Zároveň se ovšem mírná většina (51%) vyslovuje pro názor, že minimální podíl studentů v akademických senátech by měl být dán zákonem, což lze zřejmě interpretovat jako souhlas se zákonnou zárukou dostatečné účasti studentů v senátech.

V souvislosti s možností zavedení některé z forem školného převažují u většiny respondentů očekávání zejména větší odpovědnosti studenta za volbu studovaného oboru i za studijní výsledky a vyšší úsilí plnit lépe a včas studijní povinnosti, ale i některých dalších pozitivních či kvazipozitivních důsledků,

Zároveň ovšem téměř polovina respondentů souhlasí s názorem, že "školné zhorší dostupnost vysokoškolského vzdělání pro nízkopříjmové skupiny, i když bude zavedeno odložené školné a budou zavedeny nástroje finanční pomoci studentům a že zavedení školného by mohlo způsobit na jejich fakultě či VŠ pokles zájmu o studium.

Téměř polovina respondentů tedy vyjadřuje taková negativní očekávání, která jsou v rozporu se zásadními důvody, které údajně – podle nich samých – vedly autory Bílé knihy k návrhům na zavedení školného, tedy s rozšířením dostupnosti vysokoškolského vzdělání.

Je ovšem patrné, že pro velkou část respondentů nepatří školné k centrálním problémům vysokého školství. Za zásadní problém ho považuje pouze 16% respondentů, pro 53% to není důležitý problém.

Také ve vztahu k **půjčkám** převažuje u respondentů očekávání kladných důsledků, které koncipují autoři dotazníku, zejména nižší závislost na sociálním statusu rodiny a možnost méně pracovat pro výdělek a více se soustředit na studium. Zároveň ovšem poněkud nekonzistentně polovina respondentů souhlasí s tím, že půjčky nic podstatného neřeší a jsou zajímavé především pro bankovní sektor.

Závěrečná zpráva Fischera a Matějů se bohužel nezabývá otázkou, nakolik jsou výsledky dotazníkového šetření ovlivněny tím, že zhruba polovina respondentů (a to "stoupenců" i "odpůrců reformy") se o probíhající diskuse o reformě příliš nezajímá. Znamená to, že zhruba polovina respondentů odpovídala poněkud intuitivně a především na základě své osobní zkušenosti. Řada otázek dotazníku ovšem rámec osobní zkušenosti akademických pracovníků hodně překračuje

a vyžaduje vlned do souvislostí a odhad možných důsledků toho či onoho opatření. Je možno se ptát, jak validní jsou pak odpovědi těch, kteří se o reformu nezajímají.

Zatímco v názorech na skutečnosti, které jsou součástí jejich každodenní zkušenosti, lze názory celého souboru respondentů vzít za bernou minci, v ostatních otázkách by bylo třeba přinejmenším zkoumat, zda mezi názory té poloviny respondentů, která sleduje diskuse o reformě s velkým zájmem, a názory oné druhé poloviny existují významné rozdíly. Bylo by překvapivé, kdyby tomu tak nebylo. „Názory“ těch, kteří se o reformu do té doby nijak nezajímali, jsou totiž nutně do značné míry spíše odpověďmi ad hoc, které patrně – vedle metodologických nedostatků výzkumu – dále zkreslují obraz o názorech akademických pracovníků na potřebné změny v českém vysokém školství.

Financování škol

Velká shoda vládně v následujících představách:

Ve financování by se ve větší míře měl uplatnit počet absolventů

C12b

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	11%	15%	16%	21%	19%	12%	6%	100%
"odpůrci"	14%	17%	14%	21%	18%	11%	5%	100%
celkem	12%	15%	16%	21%	19%	12%	6%	100%

Souhlasí 37%, nesouhlasí 43%. Tady (ale i u jiných položek) je vidět, jak je závěr ve formulaci autorů falešný. Namísto „odpůrci a stoupenci reformy zhruba ve stejné míře souhlasí a nesouhlasí s výrokem“ se napíše, že v představě „ve financování by se ve větší míře měl uplatnit počet absolventů“ vládně mezi stoupenci i odpůrci reformy velká shoda.

Určitá neshoda vládně v následujících představách:

Podmínky financování veřejných a soukromých škol z veřejných zdrojů by se měly v případě zavedení některé formy školného na VŠ vyrovnat (stoupenci reformy rozporují méně)

C13b

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	14%	18%	15%	22%	12%	10%	8%	100%
"odpůrci"	30%	17%	13%	18%	10%	7%	6%	100%
celkem	18%	17%	14%	21%	12%	9%	8%	100%

Obě skupiny se opravdu liší: souhlas 30%/23% [3], nesouhlas 47%/60%.

Celkem 49% nesouhlasí, 29% souhlasí.

Stávající systém financování vzdělávací činnosti vyhovuje (stoupenci reformy rozporují více)

c12a

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	24%	28%	22%	19%	4%	2%	1%	100%
"odpůrci"	15%	19%	21%	27%	10%	6%	2%	100%
celkem	21%	25%	22%	22%	6%	3%	1%	100%

„Rozporují“ tady znamená nesouhlasí a je to tak. S výrokem nesouhlasí celkem 68% (74%/56%). Názory na další výroky předložené v otázce C12 vypadají takto:

- s větší mírou financování za absolventy (C12b) souhlasí celkem 37% (37%/34%),

- s větší mírou financování za úspěšnost absolventů na trhu práce (C12c) souhlasí celkem 52%, a to s vyšší podporou mezi „stoupenci“ (56%/43%),

- tvrzení „koeficienty finanční náročnosti mohou být využity i ke státní preferenci některých programů podle situace na trhu práce“ (C12d) bylo sice podpořeno také většinou (souhlasí 57% - 56%/57%).

Jenže co vlastně souhlas s takto nekonkrétním tvrzením znamená? Jak si ho asi respondenti vyložili?

VŠ by měly být financovány diferencovaně podle výše vybraných prostředků na školném (stoupenci reformy rozporují méně)

C13c

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	24%	20%	16%	18%	11%	7%	4%	100%
"odpůrci"	37%	22%	13%	15%	7%	4%	3%	100%
celkem	27%	20%	15%	17%	10%	6%	4%	100%

Je pikantní, co se tu vykládá jako „stoupenci rozporují méně“: s tezí souhlasí 22% „stoupenců“ reformy a 14% „odpůrců“.

V obou skupinách ale výrazně převažuje nesouhlas: 60%/72%.

Celkově tak nesouhlasí 62% respondentů.

Ve financování by se měla projevit i úspěšnost absolventů na trhu práce (stoupenci reformy podporují, odpůrci preferují současný stav)

C12c

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	7%	10%	11%	16%	23%	21%	12%	100%

"odpůrci"	13%	13%	13%	17%	19%	16%	8%	100%
celkem	9%	11%	11%	17%	22%	20%	10%	100%

Je to tak: souhlasí celkem 52%, a to s vyšší podporou mezi „stoupenci“ (56%/43%). (Vymykají se hlavně humanitní směry, kde souhlasí jen 38%.)

Co si pod tím respondenti představovali? Přidáme VŠE, protože její absolventi si přijdou na větší peníze? Jakými kritérii by tato úspěšnost mohla být poměřována a jakými prostředky by byla kritéria sledována?

Velká neshoda vládne v následujících představách:

Pro zvýšení efektivity je třeba změnit legislativu a nastavit nová pravidla financování (stoupenci reformy souhlasí mnohem výrazněji než odpůrci)

C6d

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	1%	3%	3%	13%	22%	30%	26%	100%
"odpůrci"	7%	10%	9%	21%	21%	19%	13%	100%
celkem	3%	5%	5%	15%	22%	28%	23%	100%

Souhlas je většinový: 73% oproti 13% nesouhlasících.

"Stoupenci" reformy souhlasí v 78%, "odpůrci" v 53%. (To nazývají autoři velkou neshodou.)

Výsledky těch položek bloku C, které autoři nijak nezmiňují.

C12 Jak by se ve financování měly uplatnit kvalitativní parametry...

(V souvislosti s tím, co následuje, je opravdu překvapivé, čemu se také dá říkat kvalitativní parametry.)

C12d – koeficienty finanční náročnosti mohou být využity i ke státní preferenci některých programů podle situace na trhu práce

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	7%	9%	8%	20%	25%	20%	11%	100%
"odpůrci"	11%	10%	8%	19%	26%	18%	9%	100%
celkem	8%	9%	8%	19%	26%	20%	11%	100%

Tvrzení bylo sice podpořeno většinově, souhlasí 57% (56%/57%), jenže co vlastně souhlas s takto nekonkrétním tvrzením znamená? Jak si ho asi respondenti vyložili?

Otázky k souvislostem financování se školným

C13c – "čím více jsou ochotni posluchači platit, tím více přispívá stát"

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	24%	20%	16%	18%	11%	7%	4%	100%
"odpůrci"	37%	22%	13%	15%	7%	4%	3%	100%
celkem	27%	20%	15%	17%	10%	6%	4%	100%

Souhlasí 20% (22%/14%), nesouhlasí 62% (60%/72%), tedy většinově nesouhlasí i "stoupenci" reformy.

C13d – platba školného se týká i doktorandů

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	30%	16%	10%	11%	12%	11%	11%	100%
"odpůrci"	40%	14%	10%	11%	8%	9%	8%	100%
celkem	33%	15%	10%	11%	11%	11%	10%	100%

Souhlasí 31% (34%/25%), nesouhlasí 58% (56%/64%).

Dále položky B1a - d:

B1a: nedostatek financí z veřejných zdrojů

(jde o zásadní problém – jde o docela velký problém – nejde o velký problém – není to žádný problém)

"stoupenci"	52%	39%	8%	1%	100%
"odpůrci"	46%	46%	8%	0%	100%
celkem	51%	41%	8%	1%	100%

Za problém to považuje 92%, stoupenci výrazněji, mezi nimi to dokonce 52% považuje za zásadní problém.

B1b: nedostatek financí ze soukromého sektoru

(jde o zásadní problém – jde o docela velký problém – nejde o velký problém – není to žádný problém)

"stoupenci"	27%	47%	24%	2%	100%
"odpůrci"	21%	46%	31%	2%	100%
celkem	25%	47%	26%	2%	100%

Za problém to považuje 72%, jen o něco více „stoupenci“ (74%/67%).

B1c: nemožnost vybírat přiměřené školné na veřejných školách

(jde o zásadní problém – jde o docela velký problém – nejde o velký problém – není to žádný problém)

"stoupenci"	18%	35%	38%	9%	100%

"odpůrci"	11%	20%	48%	22%	100%
celkem	16%	31%	41%	12%	100%

Většina 53% to nepovažuje za problém, relativně více pak odpůrci (60%/45%) Za zásadní problém to považuje 16% (18%/11%).

B1d: Špatné hospodaření s prostředky, nízká efektivita celého systému

(jde o zásadní problém – jde o docela velký problém – nejde o velký problém – není to žádný problém)

"stoupenci"	32%	44%	22%	2%	100%
"odpůrci"	14%	36%	40%	10%	100%
celkem	27%	41%	27%	5%	100%

Tady je mezi stoupenci a odpůrci opravdu výrazný rozdíl: za problém to považuje 76% stoupenců a 50% odpůrců – celkově 68% respondentů.

Je ale třeba dešifrovat, co respondenti berou jako "celý systém"? (S pomocí otázek na A9a, b, případně c, d, vs. B1g to možné je.)

B7 – B9

B7: Pokud by výdaje na vysoké školství u nás dosáhly úrovně vyspělých zemí, kvalita poskytovaného vzdělání na většině vysokých škol by se výrazně zvýšila

(rozhodně ano – spíše ano – spíše ne – rozhodně ne)

"stoupenci"	39%	48%	11%	2%	100%
"odpůrci"	42%	44%	11%	3%	100%
celkem	40%	47%	11%	2%	100%

Souhlasí 87%.

B8: „Rozpočty jednotlivých institucí terciárního vzdělávání by měly být výrazně závislé na tom, jak dobře se jejich absolventi uplatňují na trhu práce“

(rozhodně ano – spíše ano – spíše ne – rozhodně ne)

"stoupenci"	14%	46%	31%	10%	100%
"odpůrci"	10%	38%	36%	16%	100%
celkem	13%	44%	32%	12%	100%

Souhlasí 57%, poněkud více stoupenci (60%/48%). Souhlas je však spíše vlažný, rozhodně souhlasí 13%.

B9: „Rozpočty jednotlivých institucí terciárního vzdělávání by měly být výrazně závislé na zájmu o studium na příslušné škole“

(rozhodně ano – spíše ano – spíše ne – rozhodně ne)

"stoupenci"	7%	38%	40%	15%	100%
"odpůrci"	6%	34%	40%	19%	100%
celkem	6%	37%	40%	16%	100%

Souhlasí 43%, nesouhlasí 56%.

Závěry:

Výrazný souhlas s některými tezemi vyznačuje **klíčovou bolest financování: nedostatek prostředků z veřejných zdrojů (92%); kdyby byly dostatečné, kvalita by se výrazně zvýšila (87%)**.

Většina se shoduje na tom, že stávající systém financování nevyhovuje (68%), je třeba změnit legislativu a nastavit nová pravidla financování (73%). Většinově je odmítnut nápad, aby VŠ byly financovány diferencovaně podle zásady „čím více jsou ochotni posluchači platit, tím více přispívá stát (62%)“.

Je možno se tedy ptát, zda se respondenti kloní k tvrzením autorů BK, že:

(1) na vysokých školách se hospodaří s existujícími prostředky neefektivně; to opírají o názor 68% respondentů, že „špatné hospodaření s prostředky a nízká efektivita celého systému“ představuje problém (položka B1d);

(2) klíčový zdroj představují soukromé prostředky a způsoby jejich získání, které BK navrhuje; toto tvrzení opírají autoři o to, že 72% respondentů považuje za problém také nedostatek financí získávaných ze soukromého sektoru (položka B1b).

První problém nutně souvisí s tím, jak hodnotí respondenti efektivitu řízení vysokých škol a fakult, druhý pak dávají autoři BK do souvislosti s otázkami spolupráce s praxí a s účastí externích aktérů na řízení VŠ. Oba okruhy problémů probereme níže.

Z předložených návrhů na úpravy principů rozdělování veřejných prostředků výrazně převažuje souhlas s obecnou (ale nic neříkající) tezí, že „koeficienty finanční náročnosti mohou být využity i ke státní preferenci některých programů podle situace na trhu práce“ - souhlasí 57%, nesouhlasí 25% (C12d).

Poměrně výrazně převažuje souhlas, aby se ve větší míře do rozpočtů promítla úspěšnost absolventů na trhu práce. V položce B8 („rozpočty ... by měly být výrazně závislé na tom, jak dobře se jejich absolventi uplatňují na trhu práce“) souhlasí 56,5%, nesouhlasí 46,5%; v položce C12c („ve financování by se měla projevit i úspěšnost absolventů na trhu práce /např. nezaměstnanost, příp. platová úroveň“) souhlasí 52%, nesouhlasí 31%.

Kupodivu souhlas s větším promítnutím počtu absolventů do financování je mnohem méně výrazný – souhlasí 43%, nesouhlasí 37% (C12b).

Téměř stejně výrazně převažuje nesouhlas s nápadem vyrovnat po zavedení školního podmínky financování veřejných a soukromých VŠ – souhlasí 49%, souhlasí 29% (C13b). Podobně výrazně převažuje nesouhlas s tím, že platba školného by se měla týkat i doktorandů – souhlasí 31%, nesouhlasí 58%.

Poměrně nevyhraněné jsou názory na to, zda neexistence školného představuje problém: 53% to nepovažuje za problém, za zásadní problém to považuje 16% (zbylých 31% to považuje za docela velký problém).

Rízení škol – systém, model, pravomoci a odpovědnosti

Velká shoda vládně v následujících představách:

Model řízení by si měla autonomně a kvalifikovaně zavést instituce (ve spolupráci všech orgánů instituce, včetně akademických senátů)

C8c

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	3%	6%	6%	18%	25%	27%	15%	100%
"odpůrci"	5%	6%	5%	17%	23%	28%	16%	100%
celkem	3%	6%	6%	18%	25%	27%	15%	100%

Souhlasí 67%, nesouhlasí 15%.

Jde o zcela nekonkrétní výrok. Rozhodně nelze předpokládat, že souhlasící by za ním viděli možnost omezit samosprávné orgány a jejich vliv. (Srv. všechny položky, které vypovídají o tomto – ovšem s výjimkou těch, které hovoří o účasti studentů.)

Určitá neshoda vládně v následujících představách:

?Model řízení by měl být závislý na typu instituce, tj. výzkumná, orientovaná na vzdělávání, neuniverzitní apod. (stoupenci reformy souhlasí více)

C8b

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	2%	4%	3%	11%	25%	31%	25%	100%
"odpůrci"	5%	6%	6%	15%	23%	30%	16%	100%
celkem	3%	4%	4%	12%	24%	30%	22%	100%

Celkem souhlasí 76%, nesouhlasí 11%. Rozdíl 81%/69% pak není nijak dramatický. Ovšem bez konkretizace jde opět jen o banální tezi teorie řízení. Domýšlel to některý z respondentů za banální tezi? Možná právě jen ti nesouhlasící – s čím by jinak nesouhlasili?

Velká neshoda vládně v následujících představách:

Stávající systém řízení vysoké školy je efektivní (stoupenci reformy rozporují, odpůrci spíše souhlasí)

C6a

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	14%	24%	21%	25%	8%	6%	1%	100%
"odpůrci"	3%	9%	17%	33%	17%	16%	5%	100%
celkem	11%	20%	20%	27%	11%	9%	2%	100%

„Příznivci“ souhlasí opravdu méně – pouze v 15%, „odpůrci“ ve 38%. Výrazná část „odpůrců“ volí na škále střed mezi souhlasem a nesouhlasem.

Celkem souhlasí 22%, nesouhlasí 51%

Odpovědnosti a pravomoci: stávající systém vyhovuje (stoupenci reformy rozporují, odpůrci souhlasí)

C7a

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	10%	17%	24%	31%	9%	7%	2%	100%
"odpůrci"	2%	6%	14%	35%	16%	19%	8%	100%
celkem	8%	14%	21%	32%	11%	11%	4%	100%

Celkově souhlasí 25% a nesouhlasí 43%. Rozdíly mezi „stoupenci“ a „odpůrci“ jsou výrazné: souhlas 18%/43%, nesouhlas 51%/22%.

Jak dopadají návrhy na úpravy?

Je třeba posílit pravomoci a odpovědnosti exekutivy (C7b): souhlasí 37% (39%/31%), nesouhlasí 33% (31%/39%)

Současný model řízení vysoké školy jako instituce vyhovuje (stoupenci reformy rozporují, odpůrci souhlasí)

C8a

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	11%	18%	25%	28%	9%	7%	3%	100%
"odpůrci"	2%	6%	15%	35%	16%	16%	9%	100%
celkem	8%	14%	22%	30%	11%	9%	5%	100%

Souhlasí 25% všech respondentů, nesouhlasí 44%.

"Stoupenci" většinou nesouhlasí – 54%, z "odpůrců" nesouhlasí jen menšina 23%. Není ovšem jasné, co vadí a jak by se měl model řízení změnit, další položky otázky C8 mluví jen velmi obecně o závislosti modelu řízení na typu instituce (C8b) a o tom, že o modelu řízení by si měla rozhodovat instituce ve spolupráci všech orgánů instituce, včetně AS (C8c). S tím samozřejmě souhlasí naprostá většina (76%, resp. 67%) a skupiny „stoupenců“ a „odpůrců“ se příliš neliší (81%/69%, resp. obě 67%).

Poslední položka (C8d) navrhuje, aby model posuzovala AK nebo ministerstvo z hlediska souladu s posláním a cíli instituce. Převažuje souhlas (53%), obě skupiny se liší jen málo (53%/50%). "Stoupenci" reformy tedy z navržených tezí prosazují větší autonomii škol při určování modelu řízení. Záleží pak ovšem na tom, jak je pojata ona "spolupráce všech orgánů". BKTV prosazuje větší roli exekutivy a správní rady (a v ní pak externích aktérů) na úkor akademických senátů (a v nich zejména studentů). Jak vypadají názory respondentů v těchto otázkách?

Na výběru rektora by se měly rovným dílem podílet akademický senát a správní rada (stoupenci reformy nerozporují, odpůrci nesouhlasí)

C7e

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	12%	11%	11%	23%	17%	17%	9%	100%
"odpůrci"	26%	16%	11%	20%	12%	10%	5%	100%
celkem	16%	13%	11%	22%	16%	15%	8%	100%

Souhlasí celkem 39% (? - vychází mi 38%), nesouhlasí také 39%.

"Stoupenci" souhlasí častěji než "odpůrci" (43%/27%).

Vědí respondenti, jak je to dnes?

Výsledky těch položek bloku C, které autoři nijak nezmiňují.

Otázka k systému řízení

C6b – pro zvýšení odpovědnosti je nutné zvýšit pravomoci odpovědných řídicích pracovníků (rektor, děkan)

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	5%	10%	14%	25%	21%	19%	8%	100%
"odpůrci"	6%	13%	14%	27%	19%	14%	7%	100%
celkem	5%	11%	14%	25%	20%	17%	8%	100%

Souhlasí 45% (48%/40%), nesouhlasí 30%.

Srv. s B1e, B1f: "nezřetelně vymezené role rektora, správních rad a akademických senátů" považuje za problém 35% (41%/20%), "příliš velký vliv akademických senátů na operativní řízení škol" považuje za problém 22% (25%/16%). Vůči komu se tedy mají zvýšit pravomoci rektorů a děkanů?

Otázky k rozdělení odpovědnosti a pravomocí

C7b – posílit pravomoci a odpovědnost exekutivy

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	5%	10%	16%	30%	21%	12%	6%	100%
"odpůrci"	8%	14%	17%	29%	17%	11%	3%	100%
celkem	6%	11%	16%	30%	20%	12%	5%	100%

Souhlasí 37% (39%/31%), nesouhlasí 33%, celých 30% zaujímá střední pozici.

C7c - posílit pravomoci a odpovědnost správních rad

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	9%	13%	17%	28%	20%	10%	4%	100%
"odpůrci"	23%	18%	17%	26%	10%	5%	1%	100%
celkem	13%	14%	17%	28%	17%	9%	3%	100%

Souhlasí 29% (34%/16%), nesouhlasí 44% (39%/58%).

Jasně převažuje odmítavé stanovisko, dokonce i u "stoupenců". (Pořád velká skupina je na pozici nerozhodného středu – 28%).

C7d – zachovat či spíše posílit pravomoci a odpovědnost samosprávy (AS)

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	6%	9%	14%	28%	22%	15%	6%	100%
"odpůrci"	5%	10%	14%	27%	19%	15%	10%	100%
celkem	6%	9%	14%	28%	21%	15%	7%	100%

Souhlasí 43% (bez rozdílů), nesouhlasí 29%.

C7f – posílení role exekutivy ohrožuje akademické svobody

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	7%	14%	17%	23%	14%	15%	10%	100%
"odpůrci"	7%	10%	15%	21%	15%	16%	16%	100%

celkem	7%	13%	17%	23%	15%	15%	12%	100%

Souhlasí 42%, nesouhlasí 37% (bez velkých rozdílů)..

C7g – oslabení role AS v řízení ohrožuje akademické svobody
(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	8%	11%	14%	18%	16%	18%	14%	100%
"odpůrci"	8%	8%	10%	18%	16%	17%	23%	100%
celkem	8%	10%	13%	18%	16%	18%	17%	100%

Souhlasí 51% (47%/56%), nesouhlasí 31%.

Hlavní pilíř reformy v troskách?!!!

Otázky k modelu řízení

C8d – autonomně navržený model řízení by měla posuzovat AK či ministerstvo z hlediska souladu s posláním a cíli instituce

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	7%	9%	10%	20%	23%	20%	10%	100%
"odpůrci"	13%	11%	9%	17%	22%	20%	8%	100%
celkem	9%	10%	10%	19%	23%	20%	10%	100%

Souhlasí 53%, nesouhlasí 29% (bez rozdílů).

Dále položky A9a - d, B1e – g, B10 – B12

A9a: VŠ, na které působím, má strategickou vizi a je vedena profesionálním a manažerským způsobem
(rozhodně souhlasím – souhlasím – nesouhlasím – rozhodně nesouhlasím)

"stoupenci"	15%	47%	29%	9%	100%
"odpůrci"	25%	53%	19%	4%	100%
celkem	18%	49%	27%	7%	100%

Souhlasí 67% (62%/78%).

A9b: Fakulta, na které působím, má strategickou vizi a je vedena profesionálním a manažerským způsobem
(rozhodně souhlasím – souhlasím – nesouhlasím – rozhodně nesouhlasím – VŠ nemá fakulty)

"stoupenci"	16%	40%	28%	13%	3%	100%
"odpůrci"	23%	49%	21%	4%	2%	100%
celkem	18%	43%	26%	10%	3%	100%

Souhlasí 61% (56%/72%), nesouhlasí 36%.

A9c: AS hraje v řízení VŠ, na které působím, velmi pozitivní roli a napomáhá jejímu rozvoji
(rozhodně souhlasím – souhlasím – nesouhlasím – rozhodně nesouhlasím – na VŠ není senát)

"stoupenci"	10%	50%	31%	7%	1%	100%
"odpůrci"	19%	54%	23%	4%	1%	100%
celkem	12%	51%	29%	6%	1%	100%

Souhlasí 63% (60%/73%), nesouhlasí 35%

A9d: AS hraje v řízení fakulty, na které působím, velmi pozitivní roli a napomáhá jejímu rozvoji
(rozhodně souhlasím – souhlasím – nesouhlasím – rozhodně nesouhlasím – na fakultě není senát – VŠ nemá fakulty)

"stoupenci"	11%	46%	30%	8%	3%	1%	100%
"odpůrci"	19%	53%	21%	4%	3%	1%	100%
celkem	13%	48%	27%	7%	3%	1%	100%

Souhlasí 61% (57%/72%), nesouhlasí 34%.

B1e: Nezřetelně vymezené role rektora, správních rad a akademických senátů
(jde o zásadní problém – jde o docela velký problém – nejde o velký problém – není to žádný problém)

"stoupenci"	9%	32%	49%	10%	100%
"odpůrci"	3%	17%	57%	22%	100%
celkem	7%	28%	51%	13%	100%

Za problém to považuje 35% (za zásadní 7%), 64% to za problém nepovažuje.

B1f: Příliš velký vliv akademických senátů na operativní řízení škol
(jde o zásadní problém – jde o docela velký problém – nejde o velký problém – není to žádný problém)

"stoupenci"	8%	17%	56%	19%	100%
"odpůrci"	3%	13%	51%	33%	100%
celkem	6%	16%	55%	23%	100%

Za problém to považuje 22% (25%/16%), 78% respondentů to za problém nepovažuje.

B1g: Nízká úroveň strategického řízení škol

(jde o zásadní problém – jde o docela velký problém – nejde o velký problém – není to žádný problém)

"stoupenci"	26%	47%	24%	3%	100%
"odpůrci"	8%	36%	44%	12%	100%
celkem	21%	44%	30%	6%	100%

Za problém to považuje 65% (73%/44%).

Srovnáme-li to s převahou souhlasných odpovědí s tím, že VŠ a fakulta, na kterých respondent působí, mají strategickou vizi a jsou vedeny profesionálním a manažerským způsobem (A9a, b – 67%, resp. 61%), je patrné, že nedostatky strategického řízení vidí respondenti ve velké (možná převažující) míře na naduniverzitní úrovni.

Závěry:

V otázkách vztahujících se k oblasti řízení VŠ a k podílu samosprávných orgánů na řízení není možno nalézt žádnou položku, v níž souhlas či nesouhlas respondentů přesahoval 80%.

Většinou převahu (více než 60%) nacházíme ovšem v otázkách týkajících se strategického řízení na úrovni jednotlivých škol.

Tak 67% respondentů souhlasí s tím, že „*vyšoká škola, na které působí, má strategickou vizi a je vedena profesionálním a manažerským způsobem*“ (položka A9a) a 61 % respondentů souhlasí s tím, že o fakultě, na které působí.

Konfrontujeme-li s tím skutečnost, že zároveň 65% respondentů považuje za problém „*nízkou úroveň strategického řízení škol*“ (B1g) - přičemž na tuto položku odpovídají v části „*Blok B: Názory na vysoké školství v ČR jako celek*“ - je zcela evidentní, že **problém nízké úrovně strategického řízení nevidí na úrovni jednotlivých VŠ, nýbrž na úrovni MŠMT a případně dalších republikových orgánů.**

Vrátíme-li se k problému „*špatného hospodaření s prostředky, nízké efektivity celého systému*“ (B1d – za problém to považuje 68% respondentů), kterážto položka je začleněna v témže bloku, je více než zřejmé, že také **špatné hospodaření a nízká efektivita systému se týká jeho centrální úrovně a nikoli jednotlivých škol** (těžko by pak většina respondentů označila způsob vedení škol za profesionální a manažerský).

Většinový souhlas také projevují respondenti se **stávajícími pravomocemi akademických senátů a s jejich velmi pozitivní rolí při řízení fakult a VŠ.** S tím, že AS hraje v řízení školy, resp. fakulty respondent „*velmi pozitivní roli a napomáhá jejímu rozvoji*“, souhlasí 63%, resp. 61% respondentů. (Zejména u fakult je to až překvapivě pozitivní hodnocení – doma, jak známo, není nikdo prorokem).

Ještě větší část respondentů odmítla označit „*příliš velký vliv akademickým senátů*“ (který koncipuje položka B1f) označit za problém: 78% to za problém nepovažuje. Problém pro většinu (64%) nepředstavují ani „*nezřetelně vymezené role rektora, správních rad a akademických senátů*“ (to podsouvá položka B1e).

V tomto kontextu je pak třeba posuzovat výsledky dalších dílčích položek, v nichž rozdíl mezi počtem souhlasících a nesouhlasících nejsou tak výrazné, přesto ovšem nikdy nepřeváží souhlas s omezením role akademických senátů. Převažuje souhlas s tím, že:

„*oslabení role AS v řízení ohrožuje akademické svobody*“ (51% oproti 31% nesouhlasících - položka C7g),

„*je třeba zachovat či spíše posílit pravomoci a odpovědnosti akademické samosprávy*“ (43% oproti 59% - C7d).

Je otázkou, jak interpretovat v těchto souvislostech převažující souhlas s tezí, že „*pro zvýšení efektivity je nutné zvýšit pravomoci odpovědných řídicích pracovníků (rektor, děkan)*“ (45% oproti 30% - položka C6b). Je ovšem dosti pravděpodobné, že respondenti mají na mysli zvýšení jejich pravomocí (jakožto představitelů škol) vůči vnějšímu prostředí. Položka rozhodně není volbou v kontextu „*exekutiva vs. senáty*“ - je součástí svazku otázek C6, který posuzování rozdělení pravomocí (C7) předchází. Ale i v samotném svazku C7 je řazení otázek takové, že respondent souhlasem s posílením „*pravomocí a odpovědností*“ exekutivy se nijak nevyslovuje pro oslabení pravomocí senátů. Souhlas a nesouhlas jsou přitom v této otázce poměrně vyrovnané - souhlasí 37%, nesouhlasí 33% (C7b). V související položce zjišťující, zda „*posílení role exekutivy ohrožuje akademické svobody*“, pak zjišťujeme poměr opačný – 43% se domnívá, že ano, nesouhlasí 37%.

Podobně nerozhodný je souhlas/nesouhlas s tím, že „*na výběru rektora by se měly rovným dílem podílet akademický senát a správní rada*“ - 39% souhlasí, 39% nesouhlasí (C7e). Lze odůvodněně předpokládat – při zmíněné podpoře role AS –, že poměrně značná míra nesouhlasu směřuje proti zvýšení role správní rady oproti současnému stavu, které se vlastně v tezi prosazuje.

Svědčí pro to i to, že **s potřebou „posílit pravomoci a odpovědnosti správních rad“ nesouhlasí 44% respondentů a souhlasí jen 29%.**

Poměrně velkou shodu, resp. většinový souhlas lze nalézt u některých tezí týkajících se různých aspektů systému a modelu řízení (rozdíl mezi jedním a druhým není specifikován a není mi příliš jasný). Pohříchu jde často o teze, které jsou tak obecnými a banálními pravdami, že není jasné, proč s nimi nesouhlasit – snad s výjimkou případů, kdy respondent obeznámený s koncepcemi (a praktikami) autorů BK v takovémto tvrzení rozpozná čertovo kopytko jejich úmyslů.

Tak 76% respondentů souhlasí, že „*model řízení by měl být závislý na typu instituce, tj. výzkumná, orientovaná na vzdělávání, neuniverzitní apod.*“ (C8b), a 67% souhlasí, že „*model řízení by si měla autonomně a kvalifikovaně zavést instituce (ve spolupráci všech orgánů instituce, včetně akademických senátů)*“ (C8c).

Zajímavé je, že přes zřetelnou podporu autonomie a samosprávy souhlasí 53% respondentů (proti 29%) s tím, že autonomně navržený model řízení by měla posuzovat akreditační komise či ministerstvo z hlediska souladu s posláním a cíli instituce (c8d).

Spolupráce škol s "praxí"

Velká shoda vládne v následujících představách:

?Příčinou slabší spolupráce vysoké školy s praxí je nezáměr praxe o takovou spolupráci
C14c

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	3%	7%	10%	14%	26%	28%	11%	100%
"odpůrci"	4%	7%	8%	13%	26%	29%	12%	100%
celkem	4%	7%	9%	14%	26%	28%	11%	100%

Souhlasí 65%, nesouhlasí 20%. Nenajdeme tu žádné velké rozdíly mezi „stoupenci“ reformy a „odpůrci“. Velké rozdíly nejsou ani mezi školami různých zaměření (kupodivu poněkud více souhlasí školy ekonomické než ostatní).

Určitá neshoda vládne v následujících představách:

?Současný stav spolupráce vysokých škol s praxí není vyhovující (stoupenci reformy souhlasí více)
C14a

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	22%	30%	23%	16%	5%	2%	1%	100%
"odpůrci"	9%	24%	25%	24%	9%	7%	3%	100%
celkem	18%	29%	24%	18%	6%	3%	1%	100%

Položka je formulována kladně („současný stav je vyhovující“), celkem nesouhlasí 71%, souhlasí 10%. Rozdíly mezi „stoupenci“ a „odpůrci“ tu jsou (souhlas 75%/58%, nesouhlas 8%/19%). Rozdíl se zdá podobný jako v položce B4 („Naše VŠ dokáží spolupracovat s podniky a dalšími subjekty stejně dobře jako VŠ ve vyspělých zemích“), kde "stoupenci" souhlasí výrazně méně (souhlas 36%/55%).

Ovšem obě skupiny se příliš neliší v názoru na položku C14c, že příčinou slabší spolupráce je nezáměr praxe (souhlas 65%/67%, nesouhlas 17%/19%) a položku B5, ve které s tím, že naše VŠ mají pro spolupráci stejné podmínky jako VŠ ve vyspělých zemích, souhlasí 15% "stoupenců" a 20% "odpůrců".

Zdá se, že obě skupiny se liší spíše v popisu stavu (tedy zřejmě v tom, jak naléhavě ho pocítují jako neuspokojivý), nikoli však v názorech na jeho příčiny.

Příčinou slabší spolupráce vysoké školy s praxí je způsob hodnocení pracovníků a řízení vysoké školy (stoupenci reformy souhlasí více)

C14e

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	4%	8%	7%	17%	22%	25%	16%	100%
"odpůrci"	9%	12%	11%	20%	20%	17%	10%	100%
celkem	6%	9%	8%	18%	21%	23%	15%	100%

Tedy souhlasí 63% „stoupenců“ a 47% „odpůrců“, nesouhlasí 19%, resp. 32%.

Celkem souhlasí 59%, nesouhlasí 23%.

Otázkou ovšem je, co kdo do tvrzení promítá. Možná interpretace je, že nespokojenost směřuje k tomu, že finanční přínosy ze spolupráce zabavuje škola a že ti, kdo se na spolupráci podílejí především, získávají z ní příliš málo. K tomu jsou ovšem školy tlačeny nedostatkem finančních prostředků z veřejných zdrojů.

Výsledky těch položek bloku C, které autoři nijak nezmiňují.

Otázky na překážky spolupráce s praxí:

C14b – příčinou slabší spolupráce jsou legislativní překážky

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	7%	14%	18%	22%	19%	15%	5%	100%
"odpůrci"	7%	18%	19%	23%	17%	11%	4%	100%
celkem	7%	15%	18%	22%	19%	14%	5%	100%

Souhlasí 38%, nesouhlasí 40% (bez rozdílů).

C14d – příčinou slabší spolupráce je nezáměr pracovníků vysoké školy

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	10%	17%	17%	16%	20%	14%	5%	100%
"odpůrci"	14%	22%	20%	17%	17%	8%	1%	100%
celkem	11%	19%	17%	17%	19%	13%	4%	100%

Souhlasí 36% (39%/26%), nesouhlasí 47% (39%/56%).

Dále otázky B2 – B6

B2: Naše vysoké školství výrazně přispívá k tvorbě inovačního potenciálu ČR.

(rozhodně ano – spíše ano – spíše ne – rozhodně ne)

"stoupenci"	26%	49%	21%	3%	100%

"odpůrci"	40%	50%	9%	0%	100%
celkem	30%	50%	18%	3%	100%

Souhlasí 80%.

B3: Naše vysoké školství má velký vliv na konkurenceschopnost naší ekonomiky. (rozhodně ano – spíše ano – spíše ne – rozhodně ne)

"stoupenci"	25%	41%	29%	5%	100%
"odpůrci"	38%	42%	18%	1%	100%
celkem	29%	41%	26%	4%	100%

Souhlasí 70% (66%/80%).

B4: Naše vysoké školy dokáží spolupracovat s podniky a dalšími subjekty stejně dobře jako vysoké školy ve vyspělých zemích.

(rozhodně ano – spíše ano – spíše ne – rozhodně ne)

"stoupenci"	9%	27%	46%	18%	100%
"odpůrci"	16%	39%	38%	7%	100%
celkem	11%	30%	44%	15%	100%

Souhlasí 41% (36%/55%), nesouhlasí 59%.

B5: Naše vysoké školy mají pro spolupráci s podniky a dalšími subjekty stejné podmínky jako vysoké školy ve vyspělých zemích.

(rozhodně ano – spíše ano – spíše ne – rozhodně ne)

"stoupenci"	2%	13%	50%	35%	100%
"odpůrci"	3%	17%	54%	26%	100%
celkem	2%	14%	51%	33%	100%

Souhlasí 16% (15%/20%), nesouhlasí 84%.

B6: Naše VŠ dokáží připravovat absolventy schopné rychle se adaptovat na změny na trhu práce. (rozhodně ano – spíše ano – spíše ne – rozhodně ne)

"stoupenci"	8%	52%	33%	8%	100%
"odpůrci"	19%	62%	17%	2%	100%
celkem	11%	55%	28%	6%	100%

Souhlasí 66% (60%/81%).

Závěry:

Výrazný ne/souhlas vidíme u dvou položek:

Naprostá většina 84% respondentů nesouhlasí s výrokem, že naše VŠ mají pro spolupráci s podniky a dalšími subjekty stejné podmínky jako VŠ ve vyspělých zemích (položka B5).

Naproti tomu se téměř stejně výrazná většina – 80% respondentů – domnívá, že "naše vysoké školství výrazně přispívá k tvorbě inovačního potenciálu ČR" (položka B2) a jen o něco méně (70%) souhlasí, že "má velký vliv na konkurenceschopnost naší ekonomiky" (B3). Výrazně také převažuje souhlas s tezí, že naše vysoké školy dokáží připravovat absolventy schopné rychle se adaptovat na změny na trhu práce (položka B6) – souhlasí 66% respondentů. Stejně výrazně ovšem převažuje nesouhlas s tím, že "současný stav spolupráce vysokých škol s praxí je vyhovující" (položka C14a) – nesouhlasí 71% respondentů. Také s výrokem, že "naše vysoké školy dokáží spolupracovat s podniky a dalšími subjekty stejně dobře jako vysoké školy ve vyspělých zemích" (B4), nesouhlasí většina (59%) respondentů

Většina – 65% respondentů – se ovšem domnívá, že "příčinou slabší spolupráce vysoké školy s praxí je nezáměr praxe o takovou spolupráci" [4](položka C14c).

Na dalších možných příčinách nedostatečné spolupráce s praxí, které navrhoval dotazník, se respondenti příliš neshodli.

S tím, že příčinou je nezáměr pracovníků VŠ (položka C14d), nesouhlasí 47% a souhlasí 36%. V legislativních překážkách (C14b) vidí příčinu 38%, nesouhlasí 40%.

Respondenti většinou připouštějí, že příčinou slabší spolupráce vysoké školy s praxí je způsob hodnocení pracovníků a řízení vysoké školy (C14e) - souhlasí s tím 59%, nesouhlasí 23%. Otázkou ovšem je, co to znamená. Nespokojenost může např. směřovat k tomu, že finanční přínosy ze spolupráce s praxí se rozplynou v rozpočtu školy a ti, kdo se na spolupráci podílejí, získávají z ní příliš málo. K tomu jsou ovšem školy tlačeny nedostatkem finančních prostředků z veřejných zdrojů.

Většina respondentů tedy nepovažuje současný stav spolupráce s praxí za uspokojivý, avšak důvody vidí především v podmínkách spolupráce nesrovnatelných s vyspělými zeměmi a v nezáměru praxe o spolupráci.

Vliv vnějšího prostředí a "externích aktérů"

Velká neshoda vládne v následujících představách:

Pro zvýšení efektivity je nutné posílit vliv externích aktérů (zaměstnavatelé, absolventi atd.) (stoupenci reformy mírně podporují, odpůrci nesouhlasí)

C6c

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	7%	12%	13%	20%	23%	18%	7%	100%
"odpůrci"	18%	21%	14%	20%	17%	8%	2%	100%
celkem	10%	14%	13%	20%	21%	15%	5%	100%

Ani mezi "stoupenci" není souhlas většinový, činí 48% (u „odpůrců“ 27%). Celkově tak souhlas dosahuje jen 41%, nesouhlasí 37%.

I tak se zdá souhlas překvapivě vysoký. Jak velkou roli tu hrají ad hoc odpovědi těch, kteří diskuse o reformě příliš nesledují? Kromě toho tu samotné znění položky manipuluje s respondenty tím, že jako příklady vnějších aktérů uvádí bez rozlišení (takřkajíc v jedné záorce) zaměstnavatele a absolventy.

Většího vlivu vnějšího prostředí je třeba dosáhnout větším zastoupením externích aktérů ve správních a vědeckých radách s posílenými pravomocemi (stoupenci reformy mírně rozporují, odpůrci silně nesouhlasí)

C3b

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	12%	17%	13%	20%	19%	12%	6%	100%
"odpůrci"	28%	21%	14%	16%	13%	7%	3%	100%
celkem	16%	18%	13%	19%	17%	11%	5%	100%

Celkem tedy souhlasí 33% (37%/23%), nesouhlasí 47% (42%/63%). Více souhlasí technické a ekonomické školy (39%, resp. 42%).

Tady se kouzlí se slovem "rozporují", a to dokonce „mírně“. A to namísto toho, aby se řeklo, že ani mezi "stoupenci" nepřevažují souhlasící a už vůbec netvoří většinu.

Vliv vnějšího prostředí na vysoké školy je dostatečný (stoupenci reformy rozporují, odpůrci souhlasí)

C3a

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	11%	21%	20%	27%	10%	8%	4%	100%
"odpůrci"	5%	12%	16%	30%	14%	14%	9%	100%
celkem	9%	19%	19%	28%	11%	10%	5%	100%

Souhlasí 27% (22%/37%), nesouhlasí 45% (52%/33%). Není tedy pravda, že "odpůrci" souhlasí.

Jde zase o velmi všeobecnou otázku, kde souhlas či nesouhlas může znamenat velmi mnoho různých věcí. V dotazníku se ani v dalších položkách nemluví o tom, v čem by měl vyšší vliv spočívat. Další tři položky (C3b-d) navrhuje pouze opatření, jak ho zajistit. O zastoupení externích aktérů (C3b) se už mluvilo výše. Dalšími návrhy jsou speciální programy vázané na finanční podporu podniků (C3c) a vytváření mimořádných profesorských míst pro odborníky z praxe.

C3c – Většího vlivu vnějšího prostředí je třeba dosáhnout rozvojem speciálních programů vázaných na finanční podporu od podniků a institucí, které o tyto programy projeví zájem.

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	3%	5%	5%	15%	23%	30%	18%	100%
"odpůrci"	6%	7%	6%	16%	25%	26%	13%	100%
celkem	4%	6%	5%	15%	24%	29%	17%	100%

Je vidět, že převažuje souhlas (celkem 70%), v němž se obě skupiny moc neliší. Zdá se, že současná finanční podvýživa způsobuje živý zájem všude, kde se tuší možné příjmy

C3d – Většího vlivu vnějšího prostředí je třeba dosáhnout vytvářením mimořádných profesorských míst pro významné odborníky z praxe nebo ze zahraničí

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	5%	7%	6%	16%	18%	26%	23%	100%
"odpůrci"	8%	10%	9%	17%	18%	22%	15%	100%
celkem	6%	8%	7%	17%	18%	25%	21%	100%

Tohle se na první pohled zdá jako jednoznačný výsledek: souhlasí 64% (67%/55%), přitom i na humanitních školách (64%).

Na co tu ovšem respondenti subjektivně odpovídají? Sotva tím např. dávají najevo souhlas s "myšlenkou" Bílé knihy, že "odborníkovi z praxe" – tedy z firmy, která s VŠ spolupracuje – se udělí profesorský titul mimo jakýkoli řádný postup. Těžko by to šlo dohromady s tím, že v položce C15e se 75% respondentů kloní k názoru, že podmínkou pro získání místa profesora musí být habilitace. Znění položky opět míchá dvě různé věci – "odborníky z praxe" s "odborníky ze zahraničí". "Významný odborník" je pro akademického pracovníka člověk s akademickou kvalifikací; "významný

odborník ze zahraničí" je pro něj kolega ze zahraničí s vysokou akademickou reputací. Ale ani "významný odborník z praxe" nejspíše není brán jako člověk bez jakékoli akademické zkušenosti.

Navíc ještě užívá položka mnohoznačného výrazu "mimořádná profesorská místa". To ovšem vůbec ve vidění respondentů nemusí znamenat mimořádné profesury, jak to míní Bílá kniha, nýbrž mimořádná místa mimo tabulkový stav pro lidi s profesorskou kvalifikací přicházející zvenku.

Závěry:

Výrazněji většinově souhlasí respondenti pouze s možností finanční podpory speciálních programů, které by VŠ realizovala "na objednávku" partnerů a získávala tak finanční prostředky od podniků a institucí – souhlasí 70%.

V ostatních dotazovaných aspektech nejsou mezi respondenty výrazné většinové názory, a to ani co se týká charakteristiky současného vlivu vnějšího prostředí na vysoké školy, ani pokud jde o zvýšení vlivu tzv. externích aktérů. Obecně poněkud převažuje nesouhlas s tezí, že "vliv vnějšího prostředí na vysoké školy je dostatečný" (C3a) – nesouhlasí 45%, souhlasí 27% respondentů. Zároveň však zhruba ve stejném poměru převažuje nesouhlas s tím, že "většího vlivu vnějšího prostředí je třeba dosáhnout větším zastoupením externích aktérů ve správních a vědeckých radách s posílenými pravomocemi" (položka C3b) – nesouhlasí 47%, souhlasí 33% (souhlas nepřevažuje ani mezi tzv. "stoupenci reformy"), nerozhodnuto je 19%. (Autorům zprávy to dává dohromady 100%, mně jen 99%.)

Lze to porovnat s položkou C6c z bloku otázek, které se týkají systému řízení VŠ. Ta navrhuje, že "pro zvýšení efektivnosti je nutné posílit vliv externích aktérů (zaměstnavatelé, absolventi apod.)", ovšem formy, jimiž by se vliv externích aktérů uplatňoval, se nijak nekonkretizují. Také zde nepřevažuje zřetelně žádný z názorů – souhlasí 41% respondentů, nesouhlasí 37%. (Střední pozici zaujímá 20%; autoři bez rozpaků uvádějí součet 100%.)

Ve vztahu k zastoupení a vlivu „externích aktérů“ nelze tedy vysledovat zřetelné názorové tendence. **Ačkoli převažuje názor o nedostatečném vlivu vnějšího prostředí, uplatňování tohoto vlivu větším zastoupením ve správních a vědeckých radách s posílenými pravomocemi je spíše odmítáno.** Výsledky nijak nesvědčí pro možnost, že by respondenti toto zastoupení nějakým způsobem dávali do souvislosti s řešením základních problémů vysokého školství, které leží v oblasti financování.

Výsledek, který naznačuje většinový souhlas respondentů s tím, že "většího vlivu vnějšího prostředí je třeba dosáhnout vytvářením mimořádných profesorských míst pro významné odborníky z praxe nebo ze zahraničí" (položka C3d), lze efektivně zpochybnit, a to zejména pokud by měl být vykládán jako podpora podobně znějícího záměru Bílé knihy, že "odborníkovi z praxe" – tedy z firmy, která s VŠ spolupracuje – se udělí profesorský titul mimo jakýkoli řádný postup. Mj. by to totiž sotva šlo dohromady s tím, že v položce C15e se 75% respondentů kloní k názoru, že podmínkou pro získání místa profesora musí být habilitace.

Znění položky opět míchá dvě různé věci – "odborníky z praxe" s "odborníky ze zahraničí". Navíc "významný odborník" je pro akademického pracovníka nejspíše člověk s akademickou kvalifikací; "významný odborník ze zahraničí" je pro něj kolega ze zahraničí s vysokou akademickou reputací. Ale ani "významný odborník z praxe" nejspíše není brán jako člověk bez jakékoli akademické zkušenosti.

K tomu ještě užívá položka mnohoznačného výrazu "mimořádná profesorská místa". To ovšem pro respondenty vůbec nemusí znamenat mimořádné profesury (srv. zmíněný souhlas s podmínkou habilitace), jak to míní Bílá kniha, nýbrž mimořádná místa mimo tabulkový stav pro lidi s profesorskou kvalifikací přicházející zvenku.

Akreditace

Velká shoda vládne v následujících představách:

Akreditovat jen studijní programy (obory si řeší fakulta)

C10c

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	8%	11%	10%	20%	17%	21%	14%	100%
"odpůrci"	8%	12%	9%	17%	17%	21%	15%	100%
celkem	8%	11%	10%	19%	17%	21%	14%	100%

Souhlasně se vyjádřilo 52% respondentů, nesouhlasně 29%.

Je tu patrné, jak autoři posouvají význam slov "velká shoda" a jak tím manipulují. Pokud člověk čte, že velká shoda panuje v názoru, že je vhodné akreditovat jen studijní programy, představuje si výrazný většinový souhlas všech respondentů. Autoři ovšem za "velkou shodu" považují to, že "stoupenci" a "odpůrci" odpovídali v podobné struktuře souhlasu a nesouhlasu.

Akreditace by měla více záviset na kvalifikační struktuře kmenových pracovníků

C11e

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	8%	11%	11%	19%	17%	19%	16%	100%
"odpůrci"	7%	11%	11%	22%	16%	18%	16%	100%
celkem	7%	11%	11%	20%	17%	18%	16%	100%

Souhlasí 51%, nesouhlasí 29%.

Neupouštět od akreditací

C10f

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	52%	20%	10%	9%	3%	3%	4%	100%
"odpůrci"	55%	18%	9%	9%	3%	3%	4%	100%
celkem	53%	19%	9%	9%	3%	3%	4%	100%

Položka je formulována kladně („Zcela upustit od akreditací.“).

Souhlasí 10%, nesouhlasí 81%.

Poměrně velká shoda vládne v následujících představách:

Akreditace doktorských studijních programů by měla vycházet z excelence pracoviště v oblasti VaV (podle RIV)

C11d

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	2%	4%	5%	11%	19%	28%	30%	100%
"odpůrci"	4%	5%	5%	15%	20%	26%	25%	100%
celkem	3%	4%	5%	12%	19%	28%	29%	100%

Souhlasí 76%, nesouhlasí 12%. Kdo by nesouhlasil s významem vědecké excelence pro vzdělávání doktorandů. K tomu se přilepí závorka, takže zároveň s onou samozřejmostí jako by respondent schválil i to, že měřítkem excelence je RIV.

Určitá neshoda vládne v následujících představách:

Akreditace bakalářských studijních programů by výrazněji měla zohledňovat praktické dovednosti absolventů (stoupenci reformy souhlasí více)

C11b

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	3%	5%	6%	16%	25%	27%	18%	100%
"odpůrci"	4%	8%	11%	20%	25%	22%	10%	100%
celkem	3%	6%	7%	17%	25%	26%	16%	100%

Souhlasí celkem 67% (70%/57%), nesouhlasí 16% (14%/23%).

Výsledky těch položek bloku C, které autoři nijak nezmiňují.

Otázky k procesu akreditací:

C10a – ponechat současný stav (akreditují se i obory)

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	13%	16%	15%	25%	10%	12%	8%	100%
"odpůrci"	9%	13%	13%	26%	10%	18%	12%	100%
celkem	12%	15%	15%	25%	10%	14%	9%	100%

Souhlasí 33% (30%/40%), nesouhlasí 42%.

C10b – akreditovat jen studijní programy (obory řeší vysoká škola, nikoliv fakulta)

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	13%	18%	16%	23%	12%	10%	6%	100%
"odpůrci"	14%	20%	17%	23%	10%	10%	5%	100%
celkem	13%	19%	17%	23%	12%	10%	6%	100%

Souhlasí 28%, nesouhlasí 49%.

C10d – akreditovat fakulty (instituce terciárního vzdělávání) pro danou širší oblast a typ studia (s povinností vysoké školy řešit další schvalování ve vnitřních předpisech)

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	11%	14%	10%	22%	15%	16%	12%	100%
"odpůrci"	13%	16%	10%	21%	14%	16%	11%	100%
celkem	12%	14%	10%	22%	15%	16%	12%	100%

Souhlasí 43%, nesouhlasí 36%.

C10e – akreditace by se měla udělovat vysoké škole, která by uskutečňováním studijního programu nebo oboru mohla pověřovat své součásti (např. fakulty)

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	15%	18%	13%	21%	12%	12%	10%	100%
"odpůrci"	18%	22%	13%	19%	10%	10%	9%	100%
celkem	16%	19%	13%	21%	12%	11%	9%	100%

Souhlasí 32%, nesouhlasí 48%

Nejvyššího souhlasu tedy dosáhla varianta "akreditovat jen studijní programy (obory si řeší fakulta)" (C10c – viz výše) – 51%.

Ovšem součet souhlasů se všemi navrženými variantami změn současného stavu dosahuje 155% (28+43+52+32), více než polovina respondentů se tedy vyjádřila pro dvě varianty (případně poněkud menší část i pro tři nebo všechny).

O jak konzistentní názory se tu tedy jedná?

Otázky na rozdílnost akreditačních požadavků pro Bc, Mgr a PhD programy

C11a – není nutná změna (podpora stávajícího stavu)

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	13%	17%	21%	32%	8%	6%	3%	100%
"odpůrci"	4%	10%	15%	37%	13%	13%	8%	100%
celkem	11%	15%	19%	33%	9%	8%	5%	100%

Souhlasí 22% (17%/34%), nesouhlasí 45%. Ovšem velká část se zdržuje názoru (33%).

C11c – akreditace magisterských studijních programů by se měla výrazněji zaměřit na výkonnost pracoviště v oblasti VaV (rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	3%	6%	9%	18%	25%	26%	13%	100%
"odpůrci"	5%	8%	10%	23%	24%	22%	9%	100%
celkem	4%	6%	9%	19%	25%	25%	12%	100%

Souhlasí 62%, nesouhlasí 19%.

Závěry:

Jednoznačným výsledkem je **výrazně většinový nesouhlas s variantou "zcela upustit od akreditací"** (C10f) – nesouhlasí 81% respondentů (souhlasí 10%).

Z výroků, které byly zřejmě míněny jako varianty toho, co akreditovat, získala **největší podporu varianta "akreditovat jen studijní programy (obory si řeší fakulta)"** (C10c). Souhlasí s ním 52% respondentů, nesouhlasí 29%. Souhlas také převažuje s variantou akreditovat fakulty pro danou širší oblast (C10d) – souhlasí 43%, nesouhlasí 36%.

Naopak převážně nesouhlas vyjádřili respondenti s variantou, že při akreditovaných studijních programech si bude obory řešit vysoká škola, nikoliv fakulta (C10b) nebo že akreditovány mají být vysoké školy – nesouhlasí 49%, resp. 48% (naopak souhlasí 28%, resp. 32%).

Nesouhlas také převažuje – 42% oproti 32% nesouhlasících – s tezí "ponechat současný stav (akreditují se i obory)" (C10a).

Součet souhlasů se všemi navrženými variantami změn současného stavu ovšem dosahuje 155% (28+43+52+32), více než polovina respondentů se tedy vyjádřila pro dvě varianty (případně poněkud menší část i pro tři nebo všechny). To opět ukazuje, že velká část respondentů odpovídala bez hlubšího zamyšlení nad souvislostmi navrhovaných opatření.

Pokud jde o kritéria, která by měla být uplatňována při akreditacích bakalářských, magisterských a doktorských programů, převážil nesouhlas s tím, že "není nutná změna (podpora stávajícího stavu)" (C11a – 45% nesouhlasících oproti 22% souhlasících).

Dále získaly většinový souhlas všechny návrhy změn:

- excelence pracoviště v oblasti VaV pro akreditaci doktorských programů – 76% (C11d),
- výrazněji zaměřit pozornost na výkonnost v oblasti VaV při akreditaci magisterských programů – 62% (C11c),
- výrazněji zohledňovat praktické dovednosti absolventů při akreditaci bakalářských programů – 67%,
- zvýšit akcent na kvalifikační strukturu kmenových pracovníků při akreditaci vůbec – 51% (C11e).

Zdá se tedy, že všeho má být více. Chce-li fakulta mít Bc, Mgr i PhD programy, musí se více zaměřit na praktické dovednosti, na výkonnost nebo raději přímo excelenci v oblasti VaV a ovšem také na kvalifikační strukturu kmenových pracovníků. (Pak se reforma určitě zdaří.)

Habilitace, profesury

Velká shoda vládne v následujících představách:

?Podmínkou pro získání místa profesora musí být habilitace

C15e

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	5%	5%	5%	10%	12%	22%	41%	100%
"odpůrci"	4%	5%	4%	10%	12%	20%	45%	100%
celkem	5%	5%	5%	10%	12%	21%	42%	100%

Souhlasí 75%, nesouhlasí 15%. Ze znění položky C15 lze vyvodit, že otázka směřuje k tomu, zda profesorem může být jmenován pouze docent. (Tento výsledek opravdu nelze interpretovat jako podporu záměrů BKTV.)

Určitá neshoda vládne v následujících představách:

Profesura by měla být pozicí obsazovanou výběrovým řízením, nikoliv titulem udělovaným prezidentem (stoupenci reformy rozporují méně)

C15c

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	19%	15%	9%	14%	12%	15%	15%	100%
"odpůrci"	29%	18%	11%	12%	9%	11%	9%	100%
celkem	22%	16%	10%	14%	12%	14%	13%	100%

"Příznivci" reformy souhlasí ve 42%, "odpůrci" ve 29%. Rozdíl tedy opravdu je ve směru, jak ho interpretují autoři. Celkově ovšem převažuje nesouhlas: 48% oproti 39% souhlasících.

Velká neshoda vládne v následujících představách:

Stávající systém habilitací vyhovuje (stoupenci reformy rozporují, odpůrci souhlasí)

C15a

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	14%	16%	16%	27%	10%	12%	5%	100%
"odpůrci"	7%	11%	12%	25%	13%	19%	13%	100%
celkem	12%	15%	14%	27%	11%	14%	7%	100%

Celkově souhlasí 32%, nesouhlasí 41%, velká část zastává střední pozici.

U "stoupenců" převažuje nesouhlas, není však většinový (46%), "odpůrci" souhlasí ve 45%. V čem by se měl systém habilitací změnit, dotazník nijak nezjišťuje. Dává tedy prostor k vyslovení ne/spokojenosti se současným stavem a nic nenabízí.

Stávající systém jmenovacího řízení vyhovuje (stoupenci reformy rozporují, odpůrci souhlasí)

C15b

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	13%	16%	16%	27%	11%	12%	5%	100%
"odpůrci"	6%	12%	12%	25%	13%	19%	12%	100%
celkem	11%	15%	15%	26%	11%	14%	7%	100%

Souhlasí 32% (28%/44%), nesouhlasí 41% (45%/30%).

Výsledky těch položek bloku C, které autoři nijak nezmiňují.

C15d – udělení akademické tituly by mělo být možné odejmout v případě kvalifikovaného prokázání závažných etických provinění

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	6%	6%	5%	10%	14%	24%	36%	100%
"odpůrci"	9%	7%	5%	12%	15%	23%	30%	100%
celkem	7%	6%	5%	10%	14%	24%	35%	100%

Souhlas bez rozdílu převažuje: 73%.

Závěry:

Nejvýraznějším výsledkem je **výrazně většinový souhlas (75%) s tím, že "podmínkou pro získání místa profesora musí být habilitace"** [6] (položka C15e).

Stejně výrazný je souhlas s tím, že "udělení akademické tituly by mělo být možné odejmout v případě kvalifikovaného prokázání závažných etických provinění" (C15d – souhlasí 73%), která je ovšem z hlediska systému získávání akademické kvalifikace poněkud irelevantní. Pokud už měla být předmětem dotazování také možnost ztráty akademické kvalifikace, byl by v souvislosti s reformou relevantnější spíše návrh, že titul může být odejmout v případě dlouhodobého neplnění kritérií vědeckých a pedagogických výkonů.

Mírně převažuje nesouhlas s výroky, že stávající systém habilitací (C15a) a jmenovacího řízení (C15b) vyhovuje – v obou případech nesouhlasí 41% respondentů, naopak souhlasí 32%.

Podobně mírně převažuje nesouhlas s představou, že "profesura by měla být pozicí obsazovanou výběrovým řízením, nikoli titulem udělovaným prezidentem" (C15c – nesouhlasí 48%). Lze přitom sotva předpokládat, že si respondenti byli vědomi všech souvislostí a důsledků, které by taková změna přinesla, resp. k nimž autoři tímto pokusným balónkem míří (např. mimořádné profesury pro "odborníky z praxe").

Hodnocení kvality

Velká shoda vládne v následujících představách:

Kvalita má být záležitostí zejména samotné instituce

C16e

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	7%	11%	12%	17%	15%	20%	19%	100%

"odpůrci"	6%	11%	10%	17%	15%	21%	21%	100%
celkem	7%	11%	11%	17%	15%	20%	19%	100%

Souhlasí 54%, nesouhlasí 29%.

Není ovšem jasné, jak autoři otázku mínili a na co vlastně respondenti odpovídali. Pokud to měl být výběr jedné ze tří variant toho, kdo má hodnotit kvalitu (AK – nezávislé agentury či speciální orgán – sama instituce) pak to není nijak zřetelné: dotazník k tomu přispívá tím, že mezi první dvě varianty a variantu třetí vsouvá další nesouvisející výroky a že ve výroku C16e se nemluví o *hodnocení* kvality.

Respondenti to takto disjunktivně rozhodně nebrali: s výroky a) (AK) a b) (nezávislé agentury) souhlasí totiž 37%, resp. 53% respondentů, takže součet vysoce překračuje 100%. Za těchto okolností je ovšem výrok nicneříkající banalitou: samozřejmě, že kvalita má být především záležitostí samotné instituce, kdo jiný by se o to měl starat?

Výsledky hodnocení by se měly odrazit v akreditaci
C17b

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	2%	2%	5%	16%	34%	28%	13%	100%
"odpůrci"	2%	3%	5%	20%	31%	27%	11%	100%
celkem	2%	3%	5%	17%	33%	28%	12%	100%

Souhlasí 73%, nesouhlasí 10%. (To znovu zpochybňuje položku C16e: sotva si respondenti představují, že instituce bude svou kvalitu hodnotit sama a výsledky tohoto hodnocení budou základem akreditace.)

Při posuzování kvality je nutné použít multikriteriální hodnocení
C16c

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	1%	1%	1%	10%	20%	35%	33%	100%
"odpůrci"	1%	1%	2%	14%	20%	31%	30%	100%
celkem	1%	1%	1%	11%	20%	34%	32%	100%

Souhlasí 86%. Na to si ovšem člověk řekne no a co? Kdo by s tím nesouhlasil?

Poměrně velká shoda vládně v následujících představách:

Při posuzování kvality je nutné sledovat soulad poslání a dosažených výsledků
C16d

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

"stoupenci"	0%	1%	1%	10%	21%	38%	29%	100%
"odpůrci"	1%	2%	2%	12%	22%	38%	23%	100%
celkem	1%	1%	2%	10%	21%	38%	27%	100%

Souhlasí 86%, nesouhlasí 4%. Zase: co je na tom objeveného? Kdo by s takto obecně formulovanou samozřejmostí nesouhlasil?

Výsledky hodnocení by se měly zveřejňovat, aby se podle nich mohli rozhodovat uchazeči o studium
C17d

(rozhodně nesouhlasím – 2 – 3 – střed – 5 – 6 – rozhodně souhlasím)

[1] Jakub Fischer je proděkanem Fakulty informatiky a statistiky VŠE v Praze. V srpnu 2009 se stal hlavním odborným garantem devadesátimiliónového projektu MŠMT Reforma terciárního vzdělávání (viz). Jeho medailonek lze nalézt na

 stránkách . Je synem premiéra Jana Fischera.

Petr Matějů je jedním z klíčových architektů reformy vysokého školství, vědy a výzkumu v ČR. Jeho medailonek jako člena Rady vlády pro (experimentální) výzkum, vývoj a inovace lze nalézt na stránkách

Kromě angažmá v RVVI a v projektu Reforma terciárního vzdělávání je také poradcem ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, vedoucím oddělení v Sociologickém ústavu AVČR a předsedou Grantové agentury ČR.

[1] Jakub Fischer je proděkanem Fakulty informatiky a statistiky VŠE v Praze. V srpnu 2009 se stal hlavním odborným garantem devadesátimiliónového projektu MŠMT Reforma terciárního vzdělávání (viz). Jeho medailonek lze nalézt

na stránkách . Je synem premiéra Jana Fischera.

Petr Matějů je jedním z klíčových architektů reformy vysokého školství, vědy a výzkumu v ČR. Jeho medailonek jako člena Rady vlády pro (experimentální) výzkum, vývoj a inovace lze nalézt na stránkách .

Kromě angažmá v RVVI a v projektu Reforma terciárního vzdělávání je také poradcem ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, vedoucím oddělení v Sociologickém ústavu AVČR a předsedou Grantové agentury ČR.

- [2] Dotazník, který sloužil jako nástroj výzkumu, měl tyto hlavní bloky:
- (1) Blok A: Nejprve otázky týkající se Vás a vysoké školy nebo fakulty, na které působíte
  - (2) Blok B: Názory na vysoké školství v ČR jako celek
  - (3) Blok C: Otázky týkající se reformy vysokého školství v ČR
- Blok D: Údaje pro statistické zpracování
- [3] Všechny takto uváděné procentové údaje vyjadřují vždy před lomítkem počet „stoupenců“ a za lomítkem počet „odpůrců“.
- [4] Zde je možno si povšimnout jedné z mnoha chyb dotazníku. Položka používá formulaci "spolupráce vysoké školy s praxí", kde singulár implikuje spíše konkrétní VŠ respondenta. Přitom však celý blok C je nadepsán "Otázky týkající se reformy vysokého školství v ČR" a samotný svazek otázek C14 má návěstí "Co brání širší spolupráci vysokých škol s praxí (průmysl, státní správa, místní komunita apod.)?". K čemu se tedy váže názor respondenta – k situaci jeho VŠ (fakulty) nebo k celému vysokému školství v ČR?
- [5] Tu ovšem dotazník v dodatku v závorce charakterizuje jako podporu stávajícího stavu (a tím implicitně – při všeobecné nespokojenosti se "stávajícím stavem" – snižuje její desirabilitu).
- [6] Formulace položky je nekorektní, protože předpokládá jinou koncepci profesury než tu, která momentálně v ČR platí. Mluví o "získání místa profesora" namísto o "jmenování profesorem". Předpokládá tedy stav, který navrhuje předchozí položka C15c: "profesura by měla být pozicí obsazovanou výběrovým řízením, nikoli titulem udělovaným prezidentem". I znění položky C15c je ovšem klamavé, protože udělení titulu prezidentem je až formálním završením celého profesorského řízení. Znění položek se tak zřejmě snaží oklamat ty, kteří tohle nevědí – to budou spíše asistenti než docenti a profesori. To pak dá autorům možnost tvrdit, že názory akademického plebsu jsou více proreformní než názory hodnostářů, kteří zkonstatěle a sobecky lpí na statu quo.
- [7] Za povšimnutí stojí dryádnická formulace položky, která patří spíše do holywoodských dialogů než do sociologického dotazníku. Proboha, copak lze někomu odepřít šanci?
- [8] Obecně je možno uvažovat o tom, zda příklon k omezení účasti studentů na řízení škol a fakult není dán spíše současným bídným stavem vykonávání práv studentů, jejich nezájmem či preferencí zájmů krátkodobých, a v důsledku jejich nízké zasvěcenosti také snadnou manipulovatelností a zneužitelností ve prospěch zájmových klik namísto celku akademické obce. Nápravou by snad měla být kultivace a povznesení akademické pospolitosti namísto odkázání studentů do role druhořadých členů obce či dokonce jejich vyobcování.
- [9] Mimochodem, nastal také průnik kladných odpovědí? Zjevně nastat musel – jestliže se pro odložené školné vyslovilo 57% a pro přímé školné 52% respondentů, nutně se museli někteří vyslovit pro obě formy. Neměly by být jejich odpovědi vyřazeny jako vnitřně nekonzistentní? Tuto nekonzistenci nechávají autoři - na rozdíl od jiných, spíše zdánlivých nekonzistencí - bez povšimnutí.
- [10] V otázce je užita formulace "na straně Vaší fakulty"; vyloučili jsme, že by to autoři dotazníku mysleli tak, že školné by mohlo způsobit pokles zájmu fakulty o realizaci studijních programů.
- [11] Příležitost porovnat názory těch 52,7% respondentů, kteří sledují probíhající veřejnou diskusi k reformě českého vysokého školství s velkým zájmem, a těch 47,3%, kteří ji sledují okrajově nebo případně vůbec (položka B16), zpráva vůbec nevyužívá. Není bez zajímavosti (z těch mála srovnání, která autoři ve vztahu k tomuto rozlišení nabízejí, že nejméně se o diskusi zajímají mladší pracovníci do 35 let (42%), s věkem pak zájem stoupá (až na 61% u kategorie 50 – 64 let), že více ji sledují členové „managementu“ škol a akademických senátů (71, resp. 70%) než lidé bez funkcí (46%). Srovnáme-li s tím tvrzení autorů, že „k reformě inklinují spíše mladší než starší akademičtí pracovníci, spíše řadoví akademičtí pracovníci než členové managementu a zejména členové akademických senátů“, mohli bychom zlomyslně konstatovat, že k reformě inklinují spíše ti, kteří se o ni zajímají jen okrajově nebo vůbec, než ti, kteří sledují diskusi o reformě s velkým zájmem. Ještě důležitější je však potřeba identifikovat snahu autorů postavit názory jednak mladších a starších, jednak funkcionářů a řadových pracovníků proti sobě.